

ตะเคียนหิน

Hopea ferrea Laness.
วงศ์ DIPTEROCARPACEAE

ชื่อพื้นเมือง : เคียนทราย, ตะเคียนหนู, เหลาเตา

ไม้ต้น เล็กถึงกลาง สูงถึง 30 ม. ไม้ผลัดใบ เรือนยอดไม่เป็นระเบียบ กิ่งเล็กเรียวห้อยลง ลำต้นแข็งแรง มักจะบิดที่โคน ไม้มีพุ่มพองและรากค้ำยัน เปลือก สีน้ำตาลแดงถึงน้ำตาลเข้ม แตกเป็นเกล็ดบาง เปลือกในสีส้มอ่อน มีเส้นใย ใบ รูปไข่ กว้าง 2-5 ซม. ยาว 4-10 ซม. ปลายยาวแหลม โคนทู่หรือรูปลิ้น ค่อนข้างเบี้ยว ใบอ่อนสีแดงสด เกือบทั้งใบแกกลายหนังบางสีเขียวเป็นมัน เกือบทั้งสองด้าน มักมีตุ่ม เกือบทั้งตามซอกใบเส้นใบ เส้นกลางใบค่อนข้างนูนด้านบน เส้นใบ 7-9 คู่ เล็กเรียวและโค้ง ไม้มีเส้นใบสั้นแซมระหว่างเส้นใบ ด้านบนแบน นูนชัดด้านล่าง เส้นใบย่อยเป็นชั้นบันได เล็กเรียว จากทั้งสองด้าน ก้านใบ 1-1.2 ซม. เล็กเรียว หูใบเล็กมาก กิ่งสีน้ำตาลเข้ม เล็กเรียวเกลี้ยง มักคดไปมา ดอก เล็ก สีครีมถึงสีเหลืองอ่อน กลิ่นหอม ออกเป็นช่อ เรียวยาวถึง 8 ซม. ที่ซอกใบบนๆ มีขนละเอียดสีอ่อน าดดอก รูปไข่หรือกลม ยาวถึง 3 มม. กลีบเลี้ยงเชื่อมกันปลายแยกเป็น พูรูปไข่กว้าง ขนาดไม่เท่ากันด้านนอกมีขนสั้นสีอ่อน เกสรเพศผู้มี 15 อัน อับเรณูกลม ก้านชูอับเรณูแบนคล้ายเข็มขัด มีรยางค์ เล็ก เรียวสั้นกว่าอับเรณู รังไข่รูปลูกแพร์ ก้านเกสรเพศเมียสั้น มีขนสั้นหรือเกลี้ยง ผล ปีกยาว 2 ปีก กว้างถึง 1.3 ซม. ยาวถึง 3.5 ซม. รูปค่อนข้างกว้าง ปลายทู่ โคนแคบ สีเขียวอ่อนเมื่อแก่ สีส้มออกชมพู ส่วนอีก 3 ปีกสั้นรูปใบหอกแกมขอบขนานแคบ ตัวผลรูปกรวยหรือรูปลูกข้าง ปลายแหลมสั้น กว้างประมาณ 3 มม. ยาวประมาณ 10 ซม. ปีกหุ้มขึ้นมาเพียงหนึ่งส่วนสาม สีเขียวสดเป็นมัน เกือบทั้งใบมีน้ำยาง พบทั่วไปในป่าดิบ ป่าผลัดใบที่ต่ำ ส่วนมากตามยอดเขาหินปูนหรือที่เป็นหิน ต้นกลามีใบแบบก้นปัด

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, ไชมอน พินลา สิทธิสุนทร กองกานดา ชยามฤต ไม่ป่าภาคใต้ เล่ม - พิมพ์ครั้งที่ 1.-กรุงเทพฯ :โครงการจัดพิมพ์คปพ. 2558. 768 หน้า
ภาพประกอบ : http://www.plantsofasia.com/index/hopea_ferrea/0-887

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

